

Styre: Fakultetsstyret

Styresak: 67/15

Møtedato: 16.12. 2015

Dato: 09.12.2015

Arkivsaksnr: 2015/12606-RAL

Prosjekt studieprogramportefølje ved HF: HF 2020

Dokumenter i saken:

- Fakultetsstyresak 62/15: Prosjekt studieprogramportefølje ved HF: HF 2020 – orientering
- Protokoll fra Studiestyret ved HF: sak 24/15

Bakgrunn

Det humanistiske fakultet ved Universitetet i Bergen skal ha en framtidsrettet og bærekraftig studieprogramportefølje av høy kvalitet. Solide fagmiljø med gode ramme- og utviklingsvilkår både for studenter og ansatte er en forutsetning for dette.

Mens fakultetet inntil ca. 2007 hadde en overvekt av såkalte tilrettelagte, tverrfaglige studieprogram, kjennetegnes det i dag ved en utpreget disiplinbasert studieprogramportefølje. En del av de mindre studieprogrammene er utsatt for betydelig press. Det kan derfor være grunn til å spørre seg om man etter 2007 er gått for langt i disiplinbasert retning. Derfor er det hensiktsmessig å se fakultetets studieprogramportefølje i lys av denne utviklingen.

Fakultets programportefølje omfatter i dag 28 bachelor-program, 24 ordinære master-program, 2 erfaringsbaserte master-program, 3 integrerte masterprogram og 12 årsstudium.¹ Disse studietilbudene fordeler seg på godt over 700 emner.

Den store faglige bredden er et av fakultetets viktigste fortrinn og kvaliteter. Generelt blir både forskning og utdanning i humanistiske fag stadig mer tematisk, tverr- og flerfaglig orientert. Samtidig er det økonomisk krevende å tilby et så stort antall studieprogrammer og emner.

Enkelte av studieprogrammene baserer seg på små fagmiljø og er dermed sårbare. Noen fagmiljø er under press fordi de har få studenter, andre fordi de har for liten bemanning i forhold til studenttallet. Slikt press kan gå ut over de ansattes arbeidsforhold og tid til forskning, og dermed også føre til redusert studiekvalitet.

¹ Bachelorprogrammet SPIK samt masterprogrammene Reg. reg. og REE er alle vedtatt nedlagt og derfor ikke regnet med i disse tallene. Med forbehold om Universitetsstyrets godkjenning av fakultetets forslag vil tallene for 2016 være 27 bachelor-program, 24 ordinære master-program, 2 erfaringsbaserte master-program, 4 integrerte masterprogram og 13 årsstudium.

I lys av dette mener fakultetsledelsen at det er nødvendig å foreta en grundig vurdering av hvilke muligheter vi har til å sette sammen studieprogrammene og undervisningsressursene på måter som både fordeler ressursene bedre mellom programmene, sikrer fakultetet en langsiktig solid økonomi og fakultetets forskere gode vilkår. Det er samtidig en forutsetning at den spesialiserte fagkompetansen består og kommer både studentene og forskningen ved universitetet til gode.

I noen tilfelle kan det være hensiktsmessig å opprettholde et lite studieprogram, men sørge for å tilføre tilstrekkelige ressurser ved å fordele undervisningen på flere fagmiljø. I andre tilfelle kan det være mer hensiktsmessig å erstatte disiplinbaserte programmer med bredere, tverr- eller flerfaglige programmer som baseres på flere fagmiljø. Mindre fag kan også inngå i større tverrfaglige studieprogrammer.

Strategisk forankring

Det humanistiske fakultet vedtok i fakultetsstyremøte 24.11.15 en ny strategi, og en av de prioriterte oppgavene fremover er knyttet til gjennomgang av studieprogramporteføljen: I «Strategi for det Det humanistiske fakultet 2016-2022» heter det:

Mål: Fakultetet skal forvalte og videreutvikle et bredt og tverrfaglig studietilbud.

For å oppnå dette, skal vi

- gjennomgå og revidere studieprogramporteføljen med sikte på bedre utnyttelse av fakultetets faglige bredde og for å skape større fleksibilitet, slik at flere av programmene og emnene kan gå på tvers av etablerte disiplinrensere
- arbeide for å etablere flere større og tverrfaglige studieprogrammer
- gjennomgå spesialiseringskravene til bachelorgraden og opptakskravene til mastergrad for å legge bedre til rette for tverrfaglige studieprogrammer
- arbeide for å fjerne administrative, organisatoriske og økonomiske hindre for tverrfaglige og tverrfakultære studietilbud

For å følge opp og sikre fremdrift i forhold til disse strategiske målsettingene vurderer fakultetsledelsen det som nødvendig å opprette et prosjekt for å gjennomgå og analysere studieprogramporteføljen ved fakultetet og foreslå endringer.

Bakgrunnen for prosjektet er også redegjort for i fakultetsstyresak 62/15.

Organisering av prosjektet

Prosjektet foreslås organisert på en slik måte at det sikrer medvirkning fra alle institutter, berørte fagmiljøer, administrasjon og studenter.

Prosjektet vil organiseres med en styringsgruppe, en prosjektgruppe og en referansegruppe. Styringsgruppen og prosjektgruppen oppnevnes av fakultetsledelsen. Prosjektgruppen oppnevner eventuelle arbeidsgrupper.

Styringsgruppen

Styringsgruppen ledes av dekan og har det øverste ansvaret for prosjektet. Styringsgruppen skal for øvrig bestå av fakultetsdirektør, to instituttledere, en student og en fagforeningsrepresentant. Assisterende fakultetsdirektør er styringsgruppens sekretær og administrativ koordinator for prosjektet.

Styringsgruppen skal sikre en god prosess og vurdere prosjektgruppens forslag før videre behandling i fakultetsstyret.

Mandat for styringsgruppen

Styringsgruppen skal sikre at:

- forslag til ny studieprogramportefølje er basert på en kvalitativ og fremtidsrettet analyse av de humanistiske fagenes potensial
- forslag til ny studieprogramportefølje gir rom for en forsvarlig ressursmessig drift av utdanningstilbudet ved fakultetet og er dimensjonert innenfor en realistisk ressursramme for alle fagmiljø
- forslagene samlet sett medfører en bedre ressursutnyttelse med større fagmiljøer bak hvert enkelt program
- prosjektets analyser og anbefalinger er tuftet på faglig kvalitet, fakultetets strategi og fagenes nasjonale status i tillegg til kvantitative og økonomiske hensyn
- fakultetet fremdeles skal ha et bredt utdanningstilbud, selv om dette ikke nødvendigvis gis i form av fulle studieløp på spesialiseringsnivå og masternivå i alle fag
- antall studieprogram ikke økes, og studenttallene på små studieprogram økes
- forslagene samlet sett ikke innebærer økt behov for administrativ støtte
- ingen fast ansatte skal sies opp

Prosjektgruppen

Prosjektgruppen ledes av prodekan for utdanning og internasjonalisering, som er prosjektleder og vil ha ansvar for koordinering og gjennomføring av arbeidet.

Prosjektgruppen vil for øvrig bestå av to vitenskapelig og en administrativt ansatt med studieadministrativ kompetanse. Studiesjefen er prosjektgruppens sekretær.

Prosjektgruppen skal ha dialog underveis med styringsgruppen og administrativ koordinator for prosjektet, og kan i samråd med fakultetsledelsen nedsette arbeidsgrupper og bestille utredninger og forslag fra disse. Arbeidsgruppene skal være sammensatt av vitenskapelig ansatte og ha studieadministrativ kompetanse og sekretærfunksjoner knyttet til seg.

Mandat for prosjektgruppen

Prosjektgruppen skal gjennomgå og analysere studieprogramporteføljen ved HF og komme med forslag til en ny studieprogramportefølje, med vekt på:

- humaniorafagenes internasjonale utvikling og samfunnsrelevans
- større bærekraftige fagmiljøer og studiemiljøer knyttet til hvert program
- bedre utnyttelse av administrative og faglige ressurser på tvers av fagmiljø og institutter
- hensyn til fagenes nasjonale rolle

- bruk av emner i flere studieprogram
- god faglig sammenheng mellom bachelor- og master-nivå, f.eks. gjennom større fleksibilitet i opptakskravene til masterprogrammene
- at forslagene ikke innebærer studieløp som fører til økt behov for studieadministrative ressurser

For å styrke studieprogram med få ansatte og/eller få studenter bes prosjektgruppen om å vurdere følgende hovedmodeller:

- Eksisterende studieprogram styrkes ved at det hentes inn emner og/eller undervisningsressurser fra andre disipliner ved samme eller annet institutt.
- Eksisterende studieprogram legges ned og berørte fag inngår i større tverrfaglige eller tematiske program, for eksempel som årsheter eller i form av emner.

Det vil være naturlig at prosjektgruppen innhenter informasjon om organisering av studieprogramporteføljer ved andre fakulteter og universiteter i inn- og utland.

Prosjektgruppen skal også se hen til erfaringene som ble gjort sist gang HF gjennomførte en større endring av studieprogramporteføljen og de evalueringer som ble gjennomført da.

Prosjektgruppen bes om å drøfte og komme med forslag til felles overordnede læringsmål samt lærings- og vurderingsformer som kan være fornyende, kvalitetshevende, og samtidig ressursbesparende.

Referansegruppe

Dekanat og instituttledere vil fungere som referansegruppe for prosjektet og vil bli holdt orientert og fungere som drøftingspartnere underveis.

Utredning av økonomiske og organisatoriske konsekvenser

Endringer i programporteføljen vil etter all sannsynlighet ha organisatoriske og økonomiske konsekvenser. En grunnleggende forutsetning for de endringene som nå planlegges er at fakultetet fremdeles skal ha et bredt utdanningstilbud, og at ingen fast ansatte ved fakultetet skal sies opp.

De endringene som foreslås, må derfor konsekvensutredes med hensyn til blant annet:

- ressurs- og inntektsfordelingen mellom instituttene
- prinsipper for organiseringen av undervisningen og beregningen av fordeling av studiepoenginntekter
- programstyrenes rolle og sammensetning i forhold til andre organer ved institutt og fakultet
- implikasjoner for fakultetets bemanningsplan og budsjettmodell

I forlengelsen av det prosjektet som her presenteres, vil fakultetsledelsen derfor sørge for en utredning av ulike organisatoriske og økonomiske konsekvenser av forslagene, og av organisasjons- og budsjett-modeller som kan ivareta forutsetningene nevnt ovenfor.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar mandater og prosjektorganisasjon som beskrevet i styreframlegget og ber dekanen iverksette arbeidet med å utarbeide forslag til ny studieprogramportefølje ved Det humanistiske fakultet.

Dekanen får fullmakt til å oppnevne medlemmer til styringsgruppen og prosjektgruppen.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 09.12.2015

Styresak:

Arkivsaksnr: 2015/12606-RAL

Møtedato: 16.12. 2015

Milepælsplan

Prosjekt studieprogramportefølje ved HF: HF 2020

Vedlegg til FS-sak 16.12. 2015

Desember 2015	Prosjektorganisasjon og mandat behandles i fakultetsstyret
Primo januar 2016	Oppretting av styringsgruppe og prosjektgruppe Utsendelse av informasjon til fagmiljøene Allmøte for alle ansatte ved fakultetet
Mai/juni 2016	Prosjektgruppens rapport med anbefalinger oversendes styringsgruppen
Medio juni 2016	Styringsgruppen behandler rapporten og sender den med sin uttalelse på høring til grunnenhetene, studiestyret, forskningsutvalget og HSU.
September 2016	Instituttene svarer på høringen
November 2016	Styringsgruppens anbefalinger og høringsuttalelsene behandles i fakultetsstyret.
November/desember 2016	Nedsette arbeidsgrupper for utarbeiding av studieplaner
Primo mars 2017	Fakultetsstyret behandler sak om hvilke programmer anbefales opprettet/nedlagt Fakultetsstyret behandler utdanningsmeldingen
Oktober 2017	Innsending av fulldokumenterte søknader om oppretting av nye program/nedlegging av eksisterende program til UiBs styre.
Mars - november 2017	Arbeid med rekrutteringsmateriale foregår parallelt med utarbeiding av studieplaner
Januar 2018	Nye studieprogram lyses ut januar 2018 med oppstart høsten 2018